

Бондаренко Катерина Вікторівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат
юридичних наук, доцент*

**ДО ПОНЯТТЯ ОБГРУНТУВАННЯ ЗМІНИ ПОНЯТТЯ
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПОЛІТИЧНА СФЕРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Адміністративне право України традиційно оперує поняттями сфер та галузей публічного адміністрування. Так, усталеними для теорії адміністративного права є такі сфери публічного адміністрування як адміністративно-політична, економічна та соціально-культурна.

Історично склались галузі публічної діяльності, які забезпечують незалежність та суверенність Української держави: 1) забезпечення національної безпеки України, збройний захист та застосування сили для забезпечення цілісності держави, захисту від зовнішнього нападу – галузі національної безпеки та оборони; 2) функціонування України як суб'єкта міжнародних відносин та сприйняття її іншими державами інструментами дипломатії – забезпечує публічна діяльність у галузі закордонних справ; 3) організація правопорядку, забезпечення громадського порядку, безпеки, особистої безпеки громадян, майна тощо всередині держави – галузь внутрішніх справ; 4) забезпечення правової стабільності, видання та легітимації правових актів, визнання державою юридичних фактів, а в цілому – забезпечення правової визначеності, відбувається у галузі юстиції; 5) функціонування механізмів держави та публічної влади є можливим виключно через інститут публічної служби.

Публічна діяльність у вказаних галузях характеризується підвищеною стабільністю, захистом та низкою інших спільних рис. Тобто, існує

специфічний вид публічної діяльності, необхідність здійснення якої впливає із самого існування держави та забезпечення її існування (міжнародне визнання, оборона). Однак, само по собі існування держави (статика) втрачає будь-який сенс без здатності держави здійснювати ефективне регулювання суспільних відносин у суспільстві (динаміка), що забезпечується, у першу чергу, правовим регулюванням, організації правопорядку, застосуванням примусу, функціонуванням інститутів взаємодії людини і держави тощо.

Подальше осмислення даної тези дозволяє стверджувати, що на сучасному етапі розвитку держави та суспільства така діяльність виходить за межі суто державної. Якщо дипломатичні зносини та оборона країни були та залишаються загальнодержавною справою, то, наприклад, до діяльності у галузі юстиції широко залучаються органи місцевого самоврядування для підвищення її ефективності та якості.

Донедавна відповідну сферу називали адміністративно-політичною. Однак, розповсюдження політичності на публічне адміністрування у цілому, залучення органів місцевого самоврядування до здійснення публічного адміністрування у даній сфері, включення до відповідної сфери публічної служби тощо вимагає нового підходу до її визначення.

Назва «адміністративно-політична», яка раніше використовувалась, на сьогоднішній день, на наш погляд, не відповідає сутності сфери. В найбільш загальному вигляді, термін адміністративний означає управлінський, організаторський, тобто той, що упорядковує, організує та управляє або керує. Термін «політика» означає діяльність з управління та керівництва суспільством на основі публічної влади, тобто «політичний» має означати явище, що є дуже наближеним до управління суспільством на основі володіння публічної владою. Дійсно, на певному етапі розвитку нашої держави можливим та доцільним було виокремлення адміністративно-політичної сфери як сфери управління, керування «державницькими», «державно-політичними» справами.

Таким чином, є два терміни, що використовуються для дефініції явищ, безпосередньо пов'язаних з організуючим, керуючим впливом на суспільство на основі публічної влади. Можна стверджувати, що обидва терміни відповідають сутності специфічної організуючої діяльності, що здійснюється в межах всіх галузей публічного адміністрування, незалежно від сфери.

З одного боку, адміністративно-політична сфера втратила такий атрибут як «виключна політичність», оскільки так чи інакше політична складова з'явилась наскрізно у публічному адмініструванні усіма сферами. Не має визначального значення й «адміністративність» сфери, оскільки державна управлінська діяльність не зводиться суто до адміністративної діяльності. Змінюється й зміст сфери, що донедавна визначалась як адміністративно-політична. З іншого боку, такі зміни, які б системні вони не були, жодним чином не впливають на те, що є та завжди буде специфічний вид публічної діяльності, суспільних відносин, спрямованих на забезпечення існування держави як такої.

Однак, еволюція державного управління у публічне адміністрування, до якого включається, у тому числі, вироблення та реалізація політики, здійснення управлінського впливу, неодмінно обумовлює зміни й об'єкта адміністрування. Вироблення та реалізація політики під час здійснення публічного адміністрування як такого виключає необхідність та можливість визначення як політичної жодної окремої із сфер. Аналогічно, не є сприйнятою й «адміністративна» сфера, оскільки із наповненням новим змістом самого публічного адміністрування, визначення «адміністративна сфера» втрачає змістовне навантаження.

Водночас, об'єктивно відповідна сфера, а точніше, публічна діяльність – публічне адміністрування здійснюється. Загальною метою публічного адміністрування сфери є підтримання та забезпечення існування та функціонування Української держави. Важливо відмітити, що ця сфера не є

однорідною, так само, як і економічна та соціально-культурна сфери. Так, наприклад, галузі національної безпеки і оборони, закордонних та внутрішніх справ безпосередньо спрямовані на захист держави, забезпечення її безпеки на різних рівнях, в той час як галузі юстиції та публічної служби опосередковано забезпечують досягнення цієї мети, створюючи належну правову базу для здійснення публічного адміністрування, а також здійснюючи публічне адміністрування високопрофесійним корпусом публічних службовців. З огляду на це, а також на ті завдання, які покликані здійснювати всі галузі цієї сфери, вважаємо, що цю сферу можливо визначити як національно-безпекову сферу публічного адміністрування.